

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inzeri
sprejema upravništvo
Katol. Tiskarni, Kopit
jeve ulice št. 2.

Rekopis se ne vrača
nefrankovana pisma
vsprejemajo.

Uredništvo je v Sen
niških ulicah št. 2, I.

Izhajava vsak dan, izven
nedelje in praznike,
pol 6. uri popoldne

Pe pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13 „ — „
četrt : 6 „ 50 „
mesec : 2 „ 20 „

V upravništvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10 „ — „
četrt : 5 „ — „
mesec : 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 272.

V Ljubljani, v torek 26. novembra 1901.

Letnik XXIX.

Dr. Tavčar o slovenskem narodu.

Dolžni smo dr. Tavčarju in sebi, da po stenografičnem zapisniku natančno zabeležimo njegovo sodbo o slovenskem narodu. Škandalozne povestice, ki jih je nabral iz »Slov. Naroda« in iz »Rodoljuba« in katerih neresničnost je že splošno znana, pustimo, in beležimo le splošne stavke!

»Dolje se še ni zgodilo, da bi se bila s tega mesta (državne zbornice) v imenu malega slovenskega naroda izgovorila svobodomiselnost beseda. Svobodomiselnosti doslej slovenski poslanci v državni zbornici sploh niso imeli. V tem oziru smo bili res najbolj inferiorno ljudstvo cele Avstrije, najpobožnejši politični „Kreuzschreiberji“ cele srednje Evrope.«

»Naša domovina je bila za izobraženi svet doslej terra incognita (neznana dežela), o kateri se je k večjemu to vedelo, da nam duhovščina tako absolutno vlada, kakor Tibetu njegovi bonci.«

»Avstrijski Slovani so neizcrpen reservoir klerikalizma, da, ultramontanizma.«

»Naši najboljši možje so tu prevzeli najslabotnejše vloge hinavcev (die elendesten Heuchlerrollen).«

»Ni znamenje zdravih razmer, ako si politiki, ki se doma krvavo sovražijo (sich auf das blutigste hassen), tukaj vpričo države roke ližejo. To je znamenje hinavstva, znamenje bolezni. Zaradi tega moramo nasvet, naj se s klerikalnimi poslanci doma pobotamo, uljudno odkloniti, posebno ker se gre pri takih kompromisih navadno za načela, ki so v takem razmerju, kakor voda in ogenj.«

»Dežela (slovenska) je okužena po verskem fanatizmu, kakršnen je bil še v srednjem veku redek.«

»Kranjska je postala obljubljena dežela za potujoče menihe.«

»Brezdelna pobožnost slovensko ljudstvo tako izsesava, kakor medved (Lippenbär) kost, ka-

tero je slučajno zagrabil s svojim mesnatim gobcem.«

»Gospodje, ki pred menoj sede (slovenski poslanci), se sklicujejo vedno na sramotno bedni položaj našega ljudstva, in vkljub temu si izmišljajo vsak dan nove metode, da bi to ljudstvo pripravili ob zadnji vinar!«

»Slovenske dežele so najboljša tla za kulturo samostanskega bacila.« (V resnici je primeroma na Slovenskem mnogo manj samostanov, kakor v drugih deželah. Op. ur.)

»Na Kranjskem vsakega ljudskega prijatelja (!) napolnjuje z največjo skrbjo najočitnejše zalezovanje dedščin (Erbbschleicherei).«

»Na Kranjskem je »Raubwirtschaft«.

»Samostanski bratje so pravi psi vohuni (Spürhunde), če je treba hranilnične knjižice izvohati (auszuschnüffeln).«

»Zaradi pridig je na Slovenskem nastala razdivjanost v ljudski duši (Verwilderung in der Volksseele).«

»Misijske pridige so vir, iz katerega je slovensko ljudstvo posurovelo in poživnjeno. (Die Missionspredigten sind in Slovenien zur Quelle der Verrohung und Verthierung des Volkes geworden).«

»Kar redovniki počenjajo pri misijon-skih pobožnostih, je, zlasti na Kranjskem, brezbožno, vir nenravnosti in nemoralnosti (gottlos, ein Born der Unsittlichkeit und Unmoralität).«

»Slovenskemu ljudstvu je garantirano velikansko pobudaljenje (eine grossartige Volksverdummung) še skozi celo stoletje.«

»Protiklerikalno gibanje na Kranjskem je postalo fanatično.«

»Mi (!) na Kranjskem prave božje besede že dolgo časa nismo slišali.«

»Na Kranjskem so v cerkveni upravi nastale razdivjane razmere.«

»Avstrija, ki je bila od nekdanj pol Španije (Halbspanien), je na najboljšem potu,

da se čisto pomeksikani (einer vollständigen Vermexikanisierung anheimzufallen).«

Tako je o našem ljudstvu govoril poslanec ljubljanskega mesta dne 22. novembra 1901 ob času, ko je slovensko ljudstvo zahtevalo vseučilišča v Ljubljani.

Zgodovini in ljudstvu prepuščamo sodbo o tem, kdo je bil tedaj na Slovenskem »posurovel, poživinjen, pomeksikanjen« itd. ...

Ako bodo pa Ljubljani odrekli pravico do vseučilišča z izgovorom, da naše ljudstvo »še ni zrelo« zanje, bodo vedeli Ljubljancje, komu se imajo za to zahvaliti. ...

Protestiramo!

Maribor, 24. listop. 1901.

Govor dr. Ivana Tavčarja dne 22. listopada t. l. v drž. zbornici nas je na Štajerskem silno užalil. Neverjetno je, da more tako govoriti zastopnik ljubljanskega mesta, ki naj bi bilo naš narodni ponos, naša narodna prestolnica!

Torej — naš narod je »verdummt«, posurovel? To govori »intelligenten« Slovenec, celó vodja »slovenske inteligence«!

A ne samo nečastne za naš narod so te besede, temveč tudi neresnične so v kulturnem oziru. Na kaki stopinji stojijo volilci Tavčarjevi v Ljubljani ali v dolenskih mestih, tega nečemo preiskovati, on jih že pozna, morebiti je ravno nje menil; a mi štajerski Slovenci protestiramo z vso odločnostjo, da on tako govori o Slovencih sploh. Za kom smo mi zaostali? Ali nas naši sosede Nemci ali Lahi prekašajo? Ako svoje in njihove kraje pogledamo, bomo smelo in s ponosom rekli, da je naš Spodnji Štajer v kulturnem oziru tako procevel, kakor katerikoli drugi v alpskih provincijah. Pogledjoli na Bizeljsko, pogledjoli v Ljutomersko okolico, kakšni krasni nasadi, kakšne divne gorice, obdelane z vso marljivostjo po najmodernejšem na-

činu! Jeli to ljudstvo »pobudaljeno«? Poglej v solčno Savinjsko dolino! Kakšni zlata polja, kakšni bogati vrtovi najlepših hmelja! Kje najdemo lepše obdelano dolino, sijajnejše kulture, kakor v Savinjski dolini?! Dr. Tavčar, čujte, je-li to zaostal posurovljeno ljudstvo?

Ozrmo se v Konjsko dolino, na diča južno vznožje staroslavne Pohorja, kak se tu v prelepo ednoto veže naravna krasota in kmetska izobraženost, ki ti sije polj in vinskih goric! Stopimo na severni stran zelenega Pohorja! Tu najdemo prbujeno ljudstvo, ki ne ostaja za nikomur Avstriji; na Kumnu, na Smolniku, v nekaterih krajih Št. Lovrenca in Ribnice bomo našli kmetska domovja, čedna, semtert, uprav elegantno opravljena, ki se dajo graščinam primerjati. Dr. Tavčar, pojdite enkrat k tem kmetom, pa vam bodo že pokazali, so-li za sto let »pobudaljeni« ali ne.

Je-li to znamenje, da bi bili mi za ostali, ker na Kranjskem in Štajerskem študiramo toliko odstotkov dijakov glede na prebivalstvo, kakor skoraj nikjer v Avstriji ne? Je-li to znamenje našega nazadnjaštva, ali ima v tako malem narodu samo družina av. Mohorja skoraj 80.000 udov?

Take številke protestirajo proti dr. Tavčarju in z njimi ves slovenski narod!

In Tavčar tako govori o našem narodu, ko se borimo za univerzo, naša vseučiliška mladež s svetim oduševljenjem zahteva slovensko vseučilišče? Neznosen je narodov boj, posebno v obmejnih pokrajinah, ogra-men je vladin pritisek, res hud je napos katerim se nam je za mili narod boriti ... a sedaj pride pa še »intelligenten« Slovenec, ki je v svoji mladosti duhovniškega kruha jedel, ter tako zataji ves naš predek in nas tako slika pred vsem olikim svetom! To je hudo, prehudo.

Ker kranjski Slovenci nočejo biti liberalni, ter se s studom obračajo, kakor pokazale volitve, vedno bolj od liberalnih fraz, že misli in reče Tavčar, da so vsi Slovenci »verdummt«!

Vseučiliščniki slovenski, nekateri ste d

LISTEK.

Na svete Višarje!

Naši časniki malone vsako leto razglasujejo: Božja pot na sv. Višarjah se prične na praznik Kristusovega vnebohoda, konča na rožnovensko nedeljo. Ko je minula ta, zavlada na gori, kamor skozi poletje prihaja toliko pobožnih romarjev in razgleda željnih hribolezcev, zopet tihi mir. A letos bilo je drugače. Letos se je delalo tam doslej in to je bilo povod, da smo napravili še dné 7. listopada prekrasno partijo na sv. Višarje.

Megla je ležala nad Celovcem, težka in gosta, »da bi jo rezal«, ko nas je omenjenega dné z jutranjim vlakom odhajala četvrtica poznih hribolezcev, ki se gôr tudi v jeseni ne zbojé. Dvomili smo: bo-li kaj, ali nič! V Beljaku nam niti »pozdrava« niso pripravili, kakor so ga začeli zadnji čas napravljati mimo se vozečim tujcem. Jeli bilo za tak »sprejem« še prezgodaj, ali ga vse-nemški in socijal-demokratski Beljačani pri-rejajo sploh ob poznih večerih, ko so jim glavice dosti razbeljene, ali so jih že stres-nile »kronce«, katere so morali vsled svoje neumnosti pri policiji po znanem § 11. iz

leta 1851. odšteti mestnim ubožcem v prid, o tem nismo marali razmišljati. — Pri Podklostru se dvignejo megle, stari Dobrač stoji pred nami z vso svojo krasoto, obsejan od lepega jutranjega solnca. Na Trbižu že vidimo, da smo zadeli dan, kakor si lepšega ne moremo želeli. Gorovje je ležalo prejasno pred nami. Z mnogimi laškimi delavci, ki so napolnjevali vlak, jo kmalu odkurimo v Žabnice. Že nas je z visoke strmine pozdravljalo Marijino svetišče, čudovit je bil pogled na gore že tu, smehljaj se nam je najlepši dan.

Ko stopimo v Žabnicah iz železniških vozov, nas pozdravi sveži in mrzli planinski zrak. Kako dobro stori prsim, ki morajo po dneve in dneve požirati nadležno meglo! Po kratkem odmoru in okusnem zajuterku v gostoljubnem dekanijem dvorcu jo mah-nemo na goro. Veselje je igralo v očeh in na obrazih vseh, ko smo odhajali v ta lepí božji dan! Na čelu nam skrbni varuh višarskega svetišča, č. g. dekan Incko, dalje g. nadučitelj A. Stres, g. organist Kavčič in eden cerkvenih ključarjev; iz Celovca naš vrli umetnik, g. Progar, kamnosek g. Vogler, mestni kaplan gosp. Unterluggauer in moja malenkost.

Pot skozi »graben« je dobro znana po vsem Slovenskem. Koliko naših rojakov jo

je že hodilo! Sam sem že večkrat šel po nji, a tako lepa in lagodna se mi še ni zdela kot ta jesenski dan! Zlato božje solnce je svetilo z nekako posebnim svitom, kakorš-njega po letu ne vidiš. Čudoviti so prizori, ki jih žarna luč jesenskega solnca sije med čvrstim drevjem na ovenelo listje, zeleni mah ter golo skalovje. To bi Vam bilo pred-metov slikarjem. Pero pa je preslabo, da bi opisalo ves ta čar!

Pot je kratkočasna, o kaki utrujenosti ni sledi. Zemlja je še zmazla, na senčnih krajih leži slana. V hladu je hoja dokaj pri-jetna. Pot so minulo poletje vso popravili, na mnogih krajih olagodili, mnoge strmine odpravili. To je bilo treba, da so spravi-li nova kamenita oltarja v cerkev. A to ni bilo lahko delo! Spraviti je bilo treba v 58 velikih zabojih 11.500 kil na visoko goro, t. j. po višini 978 m. Žabnice so namreč 814 metrov nad morjem, Višarje pa 1792 m. Vozili so samo domači ljudje, a vrlo dobro so izvršili svojo nalogo. Z volmi so prepeljali 43 krat, a pri vsej vožnji se ni zgodila nobena nesreča in niti košček od oltarnih kamenov se ni poško-doval! So pač vozili pod posebnim varstvom višarske Matere Božje! Kdor hodi po poti, vidi, kako ogromno delo so Žabničani izvršili, in čudijo se temu ter pripoznavajo to

tudi strokovnjaki. Vožnja se je pričela dné 30. septembra in končala dné 12. oktobra.

Vedno višje stopamo, vedno lepši je prostost, ki jo doživljamo. Vedno bližje je pogled na bližnje zilijsko gorovje. Ko dospemo na »Planino«, od koder gre steza proti Mrzli vodi in rablji, stopimo r snež, ki je pa komaj za prst visok. Bo hladno je tu nego po dosedanji poti in dobi-ti dè, da se moreš zopet oviti v zimsko suknjo. A komaj smo stopili nekoliko na Puharjevo gostilno, nas zopet objame toplej zrak, a ko prekoračimo zadnji vrh, na veje nasproti od Višberga sem uprav toplo in pomladanska sapa. Ob poti pa so sredi gore naprej cvetele ponižno a vendar za ta čas tako lepo marjetice, kateri se je videlo prav mnogo!

In kakšen pogled na vse strani! Neb čisto in jasno še bolj kot ribje oko, — n kjer ne vidiš oblaka. Megle ne vidiš nikje samo tam nad vrbskim jezerom in Celovcem še ni prav jasno. Gorski velikani, ki obda-jajo sv. Višarje, se ti zdé blizu, da bi ji kar prijel, samo vrhovi so nekoliko kaks-s sladkorjem posuti s snegom, drugače pa štrli nasproti sivo skalovje, ki se kaže ob tej jesenski razsvetljavi v nel-posebni lepoti. In spodaj leže temni go-zdovi, ne enolično kakor po letu, mar-več vsled jesensko pobarvanega listja

avčarja imenovali častnim udom svojih uštev — ali bo ta ud še nadalje ostal š »častni« ud?

Zadnji Tavčarjev govor je za vsakega štenega in zavednega Slovenca naj-ujša, najostrejša obsodba — avčarja samega!

Liberalno navodilo za politični boj.

Poročali smo o dr. Tavčarjevem govoru. Prosimo svoje somišljenike, da si ga bro spravijo in ga ljudstvu v primerni obliki razjasnijo. Ako ga bodo liberalci raz-tili med ljudstvom, mu bomo mi dodali omentar, ki bo liberalcem zvenel po ušesih.

Danes poročamo drugo važno stvar. akor znano, izkušajo liberalci na vse na-ne med Slovane zanesti gibanje »Proč od Rima«. Klofač dela zato med Čehi, prošle dni so se vršili razgovori in po-etovanja, kako bi se enotno med slovan-imi narodi uvelo isto gibanje pod pri-erno firmo. Najrajši bi naredili za vse Slo-ne enotno gibanje k razkolu ali h kaki lovanski obliki protestantizma. A razne zapreke. Prvič so si razna slovanska ple-ena premalo v zvezi, da bi se nakane sov-žnikov katolicizma skupno izvedle, drugič pa verske razmere v raznih slovanskih irodih različne. Večinoma je med Slovani ihovnik tesno združen z ljudstvom kot egov edini prijatelj in branitelj, in zato nemogoče laiku s praznim klicem »Proč d Rima« potegniti mase za seboj.

Duše vno niso liberalci zmožni izpod-ati vpliva duhovščine, ker so intelektu-no veliko preveč zaostali in niso kos do-ro vzgojeni duhovščini. Materijelno mislili uničiti katoliško stranko, a so pri-dnjih volitvah videli, da so tudi vkljub likanskim denarnim žrtvam propadli.

Liberalno posvetovanje je šlo torej na o, da se polagoma ljudstvo odtuji duhov-iku, da ga začne zaničevati in sovražiti. o se da doseči le po dolgotrajnem delu, zato si izdelujejo liberalci celoten načrt. a načrt, ki je del celotnega mejnarodno-amasonskega bojnega načrta proti katoliški erkvi, mislijo prihodnji teden razposlati na se svoje somišljenike, da jim naj služi kot avodilo v boju proti katoličanstvu.

Načrt liberalnega navodila.

Mi smo po srečnem naključju dobili v oke ta načrt, kolikor je doslej izdelan. Za rkular so doslej določene sledeče točke:

1. Tavčarjevi govori se morajo kar ajbolj razširjati.
2. O duhovnikih se morajo pisati in izširjati osebne svinjarije.
3. Na vse načine se mora napadati ka-oliška cerkev in njeni služabniki.
4. Povsod se mora razširjati »Slov. larode« in drugi liberalni listi.
5. Vsak posamezen slučaj, zgodi se jerkoli, ki je duhovstvu v sramoto, se

mora generalizirati in zanj narediti odgo-vorno vse duhovstvo.

6. Krivda vsega socialnega zla se pri-pisuj katoliškemu duhovstvu.

7. Pristaše katol. narodne stranke je treba preplašiti s terorizmom.

8. Pisava o nasprotnikih bodi ostra, krepka, ironična in naj jih smeši.

9. Razširjajo se naj nauki, ki razburjajo ljudske strasti proti klerikalcem in protika-toliškim strankam pridobivajo pristašev.

10. Pobijati je treba vse naprave, na katere ima duhovnik kaj vpliva.

11. Vse, kar nasprotnik dobrega stori, treba zamolčati, zmanjšati ali ogrditi.

12. Napake drugih, tudi tujih duhov-nikov, se morajo pripisovati domačim.

13. Mladina se vzgajuj tako, da se ji bo ta boj zdel potreben in da se ji že vnaprej zatre ugovor: Čemu treba doma-čega prepira?

14. Katoličanom se mora odrekati vsaka zasluga za človeštvo in tudi možnost, da bi v prihodnje kaj zaslužnega storili.

15. Ne sme se pustiti, da bi kak kle-rikalec gospodarsko provspeval. Vse, kar jim množi imetje in krepi produkcijsko silo, se mora zatreti.

16. Popisovati se morajo kot ljudje, katerih se treba bati in izogibati, da kaj ne škodujejo.

17. Narodno delo se mora zapostaviti in vsa moč združiti v boju proti duhov-ščini.

18. Združiti se je treba s pristaši drugih narodnosti, ki so istega prepričanja.

19. Sodelovati je treba pri vsem, kar škoduje cerkvi in duhovščini.

20. Somišljenikov napake se morajo vedno zakrivati; če je mogoče, se morajo pripisati nasprotniku, drugače popolnoma zamolčati.

21. Zasluge lastne stranke se morajo pri vsaki priložnosti naglašati in ljudstvu slikati v najživahnejših barvah.

22. Posebno je treba vedno naglašati, da so v naših vrstah samo čisti značaji, med tem ko so nasprotniki neznačajni in umazani.

23. Ljudstvu se mora dopovedovati, da mi branimo pravo vero proti duhovščini; to je posebno potrebno, kadar govorimo z vernimi ljudmi.

24. Nikdar se ne sme ljudstvu priznati, da je naš zadnji namen izpodkopati katol. vero, ker to bi nam odtegnilo zaupanje volivcev.

25. Z vsemi silami se mora uničiti »Gospodarska zveza«, in ž njo vse klerikalne posojilnice in konsumna društva, ker s temi se na Kranjskem uniči organizacija 300.000 klerikalnih Slovencev.

26. Prestop v vzhodno razkolno cerkev je izključen, ker s to agitacijo bi pri neum-nem ljudstvu izgubili vpliv, a bi si tudi za-pravili vsako podporo od zgoraj.

27. Da se doseže to in druge naše tež-

nje, se priporoča snovati tesnejšo skrivno organizacijo po zgledu prostozidarskih lož.

Tako ta »načrt«. Vidi se mu, da ga v tej obliki najbrže ne bodo dali v roke niti somišljenikom, ker je preveč — odkrito-srčen. Za nas ni v tem nič novega, ker libe-ralci itak delujejo vedno v tem smislu in na ta način.

Svoje somišljenike pa prosimo, da jako strogo pazijo na vsako gibanje liberalcev in nam o tem poročajo. Posebno na njihove shode in tajne zveze naj pazijo.

Tisto gibanje, ki je na Francoskem in v Španiji ustvarilo toliko gorja, je zdaj v Avstriji v polnem tiru. Mi moramo biti vsi na svojem mestu. Zadnja debata o kongre-gacijah v državni zbornici je jasno poka-zala, pri čem da smo.

Te točke slovansko-framasonskega »na-črta« pa naj naši somišljeniki posebno pri društvenih shodih ljudstvu temeljito razla-gajo in pojasnjujejo.

V naših vrstah pa se moramo strogo skleniti. Ne le, da ne sme biti med nami izdajalca! To je premalo! Tudi dezertirati od svoje dolž-nosti ne sme nobeden!

Državni zbor.

Dunaj, 25. nov. 1901.

Razmere so se od petka vsled skupnega razgovora vseh strank izvzemši Vsenemce toliko ublažile in zjasnile, da utegne zbor-nica za silo nadaljevati svoje delo. Seveda to delo ne bode imelo posebnega dejanskega vspeha, ker na dnevnem redu so še vedno razni nujni predlogi. Dr. Šusteršič in dr. Ploj namreč nista v imenu svojih klubov izjavila, da brezpogojno umaknejo jugoslo-vanski poslanci nujni predlog glede vseučilišča v Ljubljani. Ker je ministerski pred-sednik v petek pri razgovoru nekako očital, da si zbornica sama z nujnimi predlogi za-pira pot, sta imenovana dva zastopnika iz-javila, da klubi umaknejo predlog, ako ostale stranke umaknejo svoje nujne pre-dloge in ako se naš predlog takoj izroči nau-čnemu odseku, kakor je tudi v predlogu izraženo. Debata sama o predlogu v zbor-nici še ni zagotovilo za vseučilišče, pač pa bi bilo mogoče v odseku v razmerno krat-kem času dogotoviti poročilo z dotičnim zakonom. Toda danes se potrjuje, da niti Vsenemci ne umaknejo svojega nujnega predloga glede burske vojske, niti nemški agrarci svojega glede žitne trgovine na borzi. In tako tudi naš in rusinski predlog ostaneta na dnevnem redu. Vsled tega pa je tudi malo upanja, da še pred Božičem zbornica dovrši zakon o kmečkih zadru-gah.

Težišče razmer je sedaj v proračun-skem odseku. Odsekov načelnik dr. Kathrein je že v petek v dogovoru s člani odseka določil, da odsek razun nedelj zboruje vsak dan, in sicer v torek, sredo in četrtek ves dan s kratkim odmorom, v

ponedeljek in v petek pa zvečer po zbor-nični seji, ako treba tudi v soboto. Sicer so še dobri trije tedni do Božiča, vendar je dvomljivo, da bi odsek v tem času dovršil proračun. Češki poslanci so že v petek iz-javili, da si obdrže proste roke in da se nočejo vezati na obrok. Ker že štiri leta ni bilo proračunske razprave, hočejo sedaj razne stranke posebno pri proračunih za nauk in pravosodje malo obširneje govoriti o političnih in narodnih razmerah v raznih kronovinah. V vsakem slučaju pa bode zbornica morala še pred Božičem dovoliti vladi začasni proračun in dotična debata tudi ne bode gladka. V odseku pa se po-kaže, koliko vspeha bo imel zadnji razgovor strank in ali je ta zbornica sploh še za delo.

Parlament je torej sedaj v proračunskem odseku. Ako tudi odsek odreče, potem je mogoče, da vlada razpusti poslansko zbornico in razpiše nove volitve. Razun soc. demo-kratov in Vsenemcev menda nobena stranka ne želi novega volitvenega boja. In drugo vprašanje je, ali dobimo boljši parlament po sedanjem volivnem redu? Gotovo ne. Torej si mora vsaka stranka dvakrat premisliti, preden vrže iskro v sod smodnika, da se razleti. Ravno nemški narodi bi zgubili glavni javni oder za svoje zahteve, izročili bi usodo svojih volivcev popolnoma vladi in njenim organom brez vsake kontrole. Torej je nujno potrebno, da se parlament sam za-veda svoje dolžnosti in prične z resnim de-lom. V to pa je treba več spravljivosti in prijenljivosti od nemške strani.

Kongregacije.

Današnja seja se je začela okoli 3. ure. Na dnevnem redu je še razprava o fran-coskih kongregacijah ali bolje rečeno »gonja proti klerikalcem.« Predlagatelji so sami pre-pričani, da noben predlog ne dobi dvetre-tjinske večine in da so vsi govori namenjeni le za ulico. Ali miš ne opusti glodanja. Se-daj govori še glavni contra govornik baron Morsey. Njegov govor je krasen, velikansk. O tem govoru več, ko ga dobimo tiska-nega.

Nato govoré skoraj gotovo vsi trije predlagatelji in pridejo še stvarni popravki. Glasovanje se utegne vršiti ob pozni uri.

O sklepu protikongregacijske razprave poročamo v kratkih potezah v politiskem pregledu. Omeniti je le še, da je v včerajšnji seji poljedelski minister predložil načrt glede melioracijskega zaklada, da je posl. Žičkar s tovariši interpeliral glede postopanja okr. sodišč v slov. krajih na Šta-jerskem, ki nočejo legalizirati slov. sostav-ljenih izvodov iz zemljiških knjig.

Posl. Conci in tovariši so interpelirali radi ustanovitve italijanskega vseučilišča v Trstu ter zahtevali, da se do ustanovitve premeste ita-lijanske paralelke iz Inomosta v Trst.

ujni raznoličnosti, kakor jo more ustvariti vsemogočna roka božja.

Slovesno zvonjenje nas je pozdravljalo, to smo stopali proti cerkvi. Mogočno so oneli glasovi lepo ubranih zvonov tja črez hogočne gorske velikane v prostrane do-line... Stopimo v božji hram, kjer je ob udodelni podobi Matere Božje že toliko rešnikov zopet našlo dušni mir, kjer je eklo že toliko solz, kjer si je toliko ne-rečnih olajšalo težko srce. Cerkev je ta as sicer že izpraznjena. Vsa oprava je krbno shranjena, ker ostane cerkev odprta udi po zimi. Marsikak romar stopa namreč udi po zimi na goro, dobro je torej, da najde svetišče odprto tudi tedaj. Ne zgodi se navadno ničesar in le redko je, da kak hu-lobec iz zle volje kaj poškoduje. Dasi je orej vse prazno, vendar rad poklekneš na nestu milosti, da mogočnemu varstvu nebeške natere priporočiš sebe in svoje...

(Dalje prihodnjič.)

Pismo iz Južne Afrike.

Priobeli P. K. G.

Durban, 26. okt. 1901.

(Dalje.)

Življenje na ladiji in druge malenkosti.

Ce si le človek, tukaj na ladiji se moraš najesti, in sicer prav dobro. Ob 8. zjutraj

imamo za zajutrek surovo maslo, sir, jajca, meso s prikuho, quaker oats, (izg. Kuer ots), — angleška narodna jed, podobna našim kranjskim žgancem — in kavo. Za ko-silo nam postrežejo z juho, različnim me-som, surovim maslom, sirom in pecivom. Ob 4. popoldne zopet bela kava, surovo maslo in sir. Za večerjo imamo juho, meso ali ribe, kuhano sadje in dvakrat v tednu zmrzline — sladoled. Vsega v obilji, in to čisto, snažno in okusno, bolje kakor v vsa-kem hotelu. Polovico pa gotovo skuhajo za ribe. Mislijo, da imamo za želodec same »ramonike«. Piješ, kar hočeš, seveda, za denar. Tudi vodo dobiš, v katero lahko vržeš košček ledu. Sploh sem opazil, da Nemci več potrebujejo nego mi. »Lačen-bergarji« so povsodi. Ce bi bili siti, ne bi povsodi stikali, drugim narodnostnim pa ni-česar privoščili. Spalne sobe so jako čedne, razven podgan, ki pa imajo domovinsko pravico na ladiji, ni drugih nadležnih žu-želk. Ladija je preobložena za različne po-staje v Afriki.

„Mi pa marširamo, tje v črno Afriko!“ (Narodna pesem.)

16. septembra smo imeli cel dan lepo vreme, in 17. zjutraj smo pluli v bližini zadnjih koščkov Evrope, namreč Krete. Vr-hovi hribov so se nam skrili okrog 10. ure

v morje. 18. sept. popoldne ob 5. pokukam na daljnogled in zagledam »črno Afriko«, namreč svetilnik v Aleksandriji, drugega pa nič, ker leži mesto že prenizko. Ob 11. zve-čer smo opazili žarenje nad Port-Said-om, in o polnoči se je vstavil »General« s svo-jimi »vojaki« zunaj luke. Obveščili so nas, da je mesto okuženo, in da jih je umrlo danes 32 za kugo, med njimi tudi angleški konzul. Naš »General« bi nas rad precej dalje peljal, a ni imel dovolj municije — premoga in pa pravice za prevoz skozi pre-kop. Morali smo nekoliko počakati. Vendar se je približal po noči mestu za kacic 400 metrov od obrežja. Port-Said je popolnoma na ravnini; mesto, kolikor sem ga videl, prav lepo, hiše kakor same pristave, obdane s palmami in drugimi tropičnimi drevesi. V mestu vihrajo z raznih poslopij zastave vseh držav. Tu je velika živahnost, ker se mora ustaviti vsaka ladija. Pristanišče je jako razprostrto in seza daleč izven mesta. Na severni strani, prav na koncu je velikansk spomenik genijalnega Francoza Ferdinanda Lesseps-a. Mesto je videti jako prikupljivo, le žal, da si ga nisem mogel natančneje ogle-dati. Ob 8. uri se je založil »General« s premogom in je odplul v prekop, kateri je dolg 165 klm, in 50—60 metrov širok. Dve ladiji se ne moreta hkrati srečati, temveč

se mora jedna vedno nekoliko umakniti v stran. Ladije vozijo prav počasi. Danes smo prevozili samo 46 milj, ker smo se morali vedno vstavljati vsled drugih ladij. Kdor preje pride, preje melje! to velja tudi tukaj, ker se mora prvi umakniti druga. Velikansk most čez prekop lahko zabrani vhod vsaki ladiji. Prekop, to je moralo biti delo veli-kega napora. Breg je sam droben pesek. Svet je tukaj žalosten, sama raván, na tej strani Afrika, na drugi Azija, sem in tam redko grmovje, le ob postajah se vidijo palme, polne velikih orehov. Ob obrežju se prikazujejo tu in tam Arabci in zagnene Arabkinje, velblodi noseči razne tovore. Ob vodi pa se premetavajo in skačejo sami Adamčki, kateri kriče pozdravljajo ladijo. Če jim kaj vržeš z ladije, kar planejo v morje kakor žabe v lužo, in vse ulove, tudi najmanjši denar.

Kanal ima dva jezera, imenovana grenka, katera sta bila že prej. Ob 5^{1/2} se vstavimo pri prvem, ker nismo mogli do drugega, kamor smo bili namenjeni, vsled dveh nam nasprotno prihajajočih ladij. Sicer bi lahko ob normalnih razmerah nadaljevali svojo pot, a »General« ni imel električnih žarnic in jih tudi ni smel v Port-Saidu seboj vzeti zaradi kužne bolezni. Jezero je veliko kakor naše blejsko, na vzhodni strani je slavno zdravilišče

Posl. Kittel in tovariši so vložili nujni predlog glede prepovedi termino kupčije z žitom.

Konečno je poljedelski minister Giovanelli odgovoril na interpelacijo posl. Pogačnika v zadevi pašnih pravic na planinah verskega zaklada. Odgovor objavimo po stenografičnem zapisniku.

Konec seje po 10. uri.

Prihodnja seja je v petek.

Politični pregled.

V Ljubljani, 26. novembra.

Kongregacijska razprava končana.

Glasovanje koncem sinočnje seje je pokazalo, da so framasonsko-židovski hlapi s svojim predlogom proti kongregacijam sijajno pogoreli ter da so njih gonjo obsodili še celo mnogi pristni liberalci. — Razprava v sinočnji seji se je vršila tako-le: Prvi je nastopil contra-govornik baron Morsey (nasprotna klika niti ni imenovala svojega progovornika) ter izjavil v začetku svojega govora, da se ne sme poslužiti takega orožja, kakor razni predgovorniki, in tudi ne povspeti na tak nivo, na kakoršni so se povspeli govorniki zadnjega tedna. (Dr. Tavčar se je čutil s temi besedami zadetega ter je vzkliknil: »Vi sramotite govornike!«) Potem dokazuje govornik, da manjka nujnim predlogom vsake podlage, ker kongregacije itak ne pridejo v Avstrijo. Sicer je pa pred kratkim celo od nemško nacionalne strani govorniku prišel predlog, naj proda neko hišo kaki kongregaciji. Sedanja gonja proti kongregacijam izhaja od one framasonske klike, ki je razpregla svoje mreže po Španiji, Portugalskem, Braziliji in Franciji. Prvi oklic za to gonjo je izšel v »Aurora« pariškega žida Clémenceau. Ko je bil Dreyfus obsojen, so se hoteli maščevati nad redovniki. Dr. Erler trdi, da sedaj klerikalizem vlada, da stopa ponosno po vseh ulicah. Sedanja razprava pa kaže, koliko je resnice na tej trditvi. V dobi, ko je katoliška cerkev »svoobodna kot ptica«, v času, ko se v časopisju tako piše, da je v vsakem radikalnem listu cerkev z duhovščino »svoobodna« in se skoro ne sme pričeti pravde radi gonje proti cerkvi in duhovščini, ker se sodniki in porotniki boje terorizma; v dobi, ko se tu neovirano vrši taka razprava, ko se v šoli dan za dnem odvrta od krščanstva, ko je učitelstvo nasičeno cerkvi sovražnega duha in se izpodkopujeta vera in npravnost, pač ne moremo govoriti o vladi klerikalizma. Pač pa bi bil sedaj umesten predlog proti importiranju protestantskih pastorej. — Govornik potem omenja prot. gibanja v Avstriji ter pripomni, da isto ni samo prehodirsko, marveč tudi protiavtstrijsko. Izrazila se je, pravi konečno baron Morsey, tudi želja po

Ismailia, posebno znamenito zaradi suhega zraka. Egipčanje in Evropejci hodijo si sem kaj zdraviti bolna pluća. Mesto ima krasno lego. Ohdajejo je veliki drevoredi, kateri so tudi okrog in okrog jezera zasajeni. Na sredi mesta se vidi visok stolp turške mošeje. Večer je bil pravi jutranjih krajev, čist, svež zrak, katerega je hladila lahka sapica iz Azije. Tako lepega še nisem nikdar doživel. Zato sem zamenil kabino s krovom in spal prvič na krovu in odeslej vedno. Zgodaj v jutro so obletavali ladjo veliki ribji orli in beli jastrebi, slednjih nisem pozneje nič več videl. Pluli smo v veliko jezero, katero je dolgo kakih 15 klm., in potem zopet v kanal. Srečali smo razven drugih ladij nemško, rusko »Petersburg« in francosko »Océanien«. Na njih so se vračali vojaki s Kitajskega. Godbe so jim svirale vesele koračnice. Ob 11. smo pluli mimo Suez-a, naša godba začne igrati (vsak dan jo poslušamo) in ljudje na bregu vihte nam v pozdrav klobuke in robce in mi jim jednako odzdravljamo. Gotovo so bili veseli, da dobe poročil in novic iz Evrope. Pošto vozi nemški Lloyd. Na suho pa nismo smeli. Menda je bilo tudi to mesto okuženo. Suez ima isto lice kakor Port-Said, le zadaj se prostira velik gozd in za njim goli hribi, kakih 500 metrov visoki. (Dalje prih.)

zopetnem rojstvu cesarja Jožeta. Cesar Jožef pa je izdal strog dvorni dekret ravno proti proselitom in njih gonji ter jih iztiril iz dežele. Dvomim, da bi si vsenemci želeli nazaj one dobe tudi v tem oziru. — Čustva katolikov so bila tu žaljena na najpodlejši način, a mi bomo znali odbiti vse take napade in se dalje borili za katoliško cerkev. — Potem so sledili stvarni popravki. Govorili so najprej Schöpper proti Schuhmeierju in Eisenkolbu rekoč: »Gegen Dummheit...« ter Byk in Holansky, potem pa v ime »Slov. središča« poslanec Povše, ki je izjavil nasproti izvajanjem Tavčarjevim, da je bil posl. Hruban opravičen govoriti v ime slovenskega naroda, ker ga je v to pooblastil klub, ki zastopa pravi slovenski narod. Potem zavrača nesnovane napade dr. Tavčarja na slovensko duhovščino ter izjavlja, da vsa gonja liberalcev ne more omajati zaupanja in udanosti slovenskega naroda napram njegovi duhovščini. Posl. Stojan je zavračal napade Klotičeve in Eisenkolbove in koncem govora vzkliknil: »Krščansko usmiljenje in vse njegove naprave, vivant crescant, floreat!« — Mej drugimi se je potem oglasil posl. dr. Lueger, ki je kot župan dunajskega mesta branil usmiljene brate in sestre ter izjavil: »Kdor pozna zavode usmiljenih bratov in sester na Dunaju, mora reči, da oni, ki jih napada, nima več srca v svojem telesu (Malik: To je morda na Dunaju; teh redov sploh nisem napadal.) Na take napade se more odgovoriti edno le »fej«! Ta vzklik je dal povod burnim prizorom mej Schönererjanci in kršč. socialci, in čulo se je zopet nekaj novih psov. Le malo je manjkalo, da ni prišlo do pravega pretepa. Po tem burnem prizoru so dobili še besedo predlagatelj Erler, Eisenkolb in Schuhmeier, ki so polemizirali s predgovorniki, Eisenkolb se je pa še posebe povspel do naslednje izjave: »Res imamo v svojem programu in javno priznavamo, da želimo zedinjenja vsega nemškega naroda, kakor goje podobne želje Italijani, Poljaki in Čehi (?), vendar vedno pravimo: Naša ljubljena (!) ožja domovina je Avstrija, toda naša velika krasna domovina je vsenemška. Mi smo zvesti (!) državljanji in skušamo zakonitim potom doseči ta cilj v blagor nemškega naroda in dinastije (Schrott: Katere dinastije? — Hanich: One, iz katere je izšel cesar Jožef II.) — Kajpada tudi pastirski list avstrijskih školov ter govor barona Morsey nista ostala nedotaknjena. — Še le sedaj se je moglo pričeti z glasovanjem. Na predlog posl. Stürgkha se je vršilo za vsako točko posebej. Češki poslanci, in tudi liberalni, so ostavili zbornico. (Kaj pravi k temu dr. Tavčar?) Nujnost vseh predlogov je bila kajpada odklonjena. Za so glasovali: nemški nacionalci, nemški liberalci, vsenemci, socialni demokratje, (vključ temu da je enak predlog padel na zadnjem strankarskem shodu s stališča svobode! To je doslednost!) češki socialisti, nekaj opozicijskih Poljakov in pa — liberalni Slovenci. Za odstavek glede strožje uporabe obstoječih zakonov proti kongregacijam so glasovali tudi liberalni veleposelniki. — S tem je bila v pozni nočni uri završena večdnevna prazna debata.

Dogodki v Gnezznu na Poznanjskem.

Poljski klub avstrijskega drž. zbora se je dne 23. t. m. bavil z dogodki v Gnezznu (na Poznanjskem), kjer je tamošnje sodišče obsodilo 21 oseb poljskega naroda, večinoma ženske, v do 2 in polletno ječo. V Vrešnu na Pruskem Poljskem so namreč uveli pouk krščanskega nauka v nemškem jeziku. Ker otroci niso hoteli odgovarjati, se je šola zaprla in so bili vsi otroci telesno kaznovani. Stariši, ki niso mogli pričakati, da bi otroci prišli iz šole, podali so se pred šolsko poslopje, kjer so slišali stokanje svojih otrok. Stariši so na to udrl v šolo in razžalili šolske oblasti, vsled česar so se dogodile omenjene obsodbe. Poljski klub je sklenil jednoglasno, da se v znamenje protesta proti pruskim zatiralcem naberejo med poslanci poljskega kluba pripevki za družine obsojenih.

Kriza v Atenah.

Zadnji dijaški nemiri v Atenah, katerih se je udeleževalo tudi v velikem številu ostalo prebivalstvo, so povzročili ministersko krizo. Kralj izpočetka ni hotel vsprejeti demisijske Teotokisovega kabineta, toda ko je uvidel, da je vlada popolno brez vse moči napram tolikim demonstracijam, je vsprejel ostavko in poveril sostavo novega kabineta bivšemu ministerskemu predsedniku Zaimisu. Ta je rešil svojo nalogo na sledeči način: Sam je prevzel predsedstvo in zunanje zadeve ter začasno tudi pravosodje, dokler se ne dožene preiskava o sedanjem uporu, ki jo hoče voditi sam. Triandafilokosu je poveril notranje zadeve, Topalisu mornarico, Monferratu nauk, Negrisu finance, polkovniku Korpasu pa vojno. Novi ministri so včeraj prisegli in zahtevali, da se odgodi zasedanje parlamenta za 40 dni. Kralj je s posebnim dekretom ugodil tej zahtevi. Nemiri se včeraj niso ponavljali. Navstali so nemiri neki radi tega, ker je kraljica dala prevesti grški evangelij v novo grščino, češ, da ga vojaštvo ne ume. Sploh pa so bili naperjeni nastopi tudi proti Rusiji.

Mejnaročna konferenca za odpravo sladornih premij

se vrši 16. decembra v Bruslju. Povabljeni so zastopniki: Nemčije, Avstroogerske, Belgije, Španije, Francije, Anglije, Nizozemske, Švedske, Italije in Rumunije. Severoameriških zveznih držav niso povabili. O Rusiji se ne ve, če se udeleži konference, ker se je že izrazila proti odpravi sladornih premij. Francija se bo, kakor je soditi po sedanjih informacijah, dala konečno pogovoriti. Belgijo bodo zastopali ministerski predsednik Smet de Naeyer, glavni ravnatelj za trgovino, glavni ravnatelj davčnih uradov in glavni davčni inspektor de Smet. O zastopnikih naše monarhije še ni nič znano.

V angleških državah blagajnah

vlada silna praznota. S 1. aprilom letos prišlo finančno leto izkazuje namreč 71½ milijona funtov dohodkov, stroškov pa že 123 mil., torej skoro še enkrat toliko. Iz tega je razvidno, koliko je že pogoltnila južno-afriška vojska, katere pa Chamberlain še noče končati. Vlada oziroma finančna uprava se nahaja v silnih škripcih, a v še večjih se bo nahajala tedaj, ko bo parlamentu predložila načrt novih virov dohodkov.

Dopisi.

Dolenjska pisma.

I.

Gospod urednik! Pošiljam Vam dolenjsko pismo. Preberite je in če se Vam vredno zdi, objavite je v podlistku Vašega cenjenega lista. Čul sem pa že večkrat, da ste Vi silno strog urednik, če torej to pismo ne najde milosti pred Vašimi očmi, vrzite je v koš, ne bom nič hud. Torej poslušajte in potem storite, kar se Vam prav zdi.

Najprvo se spodobi, da se Vam predstavim. Neki liberalni prvak je po krivici očital duhovnom, da imajo 24 ur časa na dan. Če bi ta prvak mene poznal, rekel bi ravno isto o meni. In to po vsej pravici! Jaz namreč uživam tukaj na Dolenjskem že pet let zasluženi pokoj. Poprej sem služboval doli v dolenjski metropoli. Moja služba je bila združena z obilim potovanjem. Tudi Gorjance sam dostikrat prekoračil. V svoji službi nakopal sem si hudo bolezen, katero sem pred petimi leti prav uspešno zdravil v dolenjskih Toplicah. Zapustila me je popolnoma. Letos pa proti jeseni me je ta bolezen zopet začela opominjati, jaz pa po bašem nekoliko perila v kovčeg in hajd v Toplice. Dasiravno je kopališka sezona že davno minula — bilo je namreč v drugi polovici meseca oktobra — vendar mi je čez vse vstregel sedanjí kopališčni oskrbnik g. Tambornin. Ta gospod je bil poprej visok vojaški dostojanstvenik. Z vojaško uljudnostjo me je poslušal, ko sem mu razkladal svojo revo, proseč ga, da bi se smel parkrat kopati. Z velikim veseljem mi je dovolil, odkazal mi sam sobo in me vodil po kopaliških prostorih. Razkazal mi je tudi novo kopališko restavracijo, ki jej rekajo: »Kurhaus«, s prav lepim in prijaznim vrtom.

Zdravniku pa se nisem predstavil. Zvedel sem namreč o njem, da je liberallec dolenjskega kalibra, doma tam nekje izza Gorjancev, kjer so njegovi rojaki-meščani pri letošnji škofovi vizitaciji vprizorili »toli impozantno kakor dostojno« demonstracijo proti škofu. Z liberalci pa jaz, če le morem, gledam, da nimam nič opraviti. Veste g. urednik, malo pogrelo me je, ko sem skoraj po vseh topliških gostilnah in prodajalnicah videl »Narod« in »Rodoljub«! Prav imajo kmetje iz topliške okolice, ki snujejo med seboj kmetijsko zadružno.

Da bi Vi, g. urednik, videli te kmete, izvestno bi tudi Vam imponirali! Pri lanskim in pri letošnjih volitvah so se držali nepričakovano dobro! Bilo je ravno tisto nedeljo po sv. Lukežu, govoril sem z dvema kmetoma, ki sta mi razvijala tako zdrave misli o nameravanem kmetijskem društvu, da sem jima moral pritegniti. Rekla sta, da je bilo naravnost greh, ko so kmetje nosili svoje krajcarje v take gostilne ali prodajalnice, ki so prisegale na liberalizem in podpirale umazane liberalne časopise. Zdaj so se pa kmetje zdramili in začeli samostojno misliti, da lahko sami kupujejo in prodajajo, dobček pa ostane pri njih. Kakor se nadejate, bo začelo nameravano društvo kmalu po novem letu poslovati. Iz nadaljnjih pogovorov sem spoznal, da mej kmeti v topliški okolici silno vre. Gorje onemu, ki bi se drznil ta tok združevanja ustaviti!

Obiskal sem v Toplicah tudi g. župnika, s katerim se pozna dolgo vrsto let. Razume se, da sva kot stara znanca kramljala o tem in onem. Mej drugim pokazal mi je — kar drugim ne stori rad — izdelan načrt, kako misli topliško cerkev temeljito prenoviti. In kako živahno razklada ta načrt! In proračun ima v glavnih obrisih ves v glavi! Za trenotek sem mislil, da imam mladeniča pred seboj! Jaz sem mu le želel, da bi mu ljubi Bog moč in vstrajnost podelil za tako podjetje. Seveda sem mu to željo tudi glasno izrekel.

Videl sem tudi očeta župana, okoli katerega se je smukal neki liberalen učitelj. Bila sta oba silno slabe volje, morebiti zbok slabega vremena, kakeršno je bilo cel tisti dan. Hudomušni ljudje, ki hočejo več vedeti kakor je res, so mi pa pravili, da se oče župan in njihov tajnik zato tako kislo držita, ker jima stolčka postajata preveč vroča. G. urednik! Ste me li razumeli? Če se tisto zgodi, kar imava v mislih, potem seveda Vam ob času sporočim.

Zdravi!

J. G—ev.

Iz Brezovice, 21. nov. Tako lepih dni že davno nismo imeli, kakor pred kratkim. Po preteku 17. let obhajal se je sv. misijon od 2. do 11. t. m. Vodili so ga misijonarji iz Vinc. družbe čč. gg.: Urb. Nežmah, Fr. Kitak, Al. Nastran. Prva dva dni so ljudje še nekoliko delali, posebno grabili listje, katerega še niso imeli nič doma, toda potem je vdeležba vsak dan naraščala, tako da je bila naša cerkev — sicer dovolj prostrana — pogosto natlačena polna. Prav mnogo jih je bilo doma komaj 4 do 6 ur, sicer pa vedno v cerkvi. Ginljivo je bilo pri spravi in pri skupnem sv. obhajilu. Obhajil je bilo 2600. — V soboto prihite tudi presvetli knezoškof in pomagajo v izpovednici celo popoldne in nedeljo dopoldne. Nad vse veličastna je bila sklepna procesija z Najsvetejšim. Tako lepe procesije Brezovica še ni doživela. Lepo je bilo tudi, da sta oba občinska odbora in vsi ključarji skupno se zahvalili presv. knezoškofu in gg. misijonarjem.

Marsikje se čujejo razne govorice zoper misijon vsaj pred začetkom; tega pri nas ni bilo prav nič slišati, ampak vse je pričakovalo in se pripravljalo zanj z veseljem, se ga vneta vdeleževalo ter je še zdaj polno hvaležnosti do gg. misijonarjev. Še zdaj se vsem bere z obraza zadovoljnost in notranji mir.

Cel čas med misijonom je vladal vzoren red, le ob koncu v nedeljo zvečer že v mraku prikolovrati neki pijan social-demokrat, morda najet iz Ljubljane, ter nekaj godrnja pri cerkvi. Potem gre v prvo gostilno ter

sluša, marveč ga meni nič tebi nič vržejo na cesto ter mu vrata zapro.

Srčna hvala vsem: presv. g. knezoškofu in gg. misijonarjem.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 26. novembra.

V avdijenci je sprejel cesar včeraj deželnega predsednika barona Heina.

Za slovensko vseučilišče v Ljubljani so odposlali prošnje iz Horjula: Županstvo, hranilnica in kmet. zadruga, iz Št. Petra na Notranjskem obč. zastop, »Hranilnica in posojilnica« in »Podružnica c. kr. kmet. družbe kranjske.«

Spomenica za slovensko vseučilišče. Sedaj, ko se tekoči teden pada deputacija za slovensko vseučilišče na Dunaj in se povsod vrši živahno gibanje, bi bilo prav, da bi vsi slovenski časopisi opozorili svoje čitatelje na izborni dr. Majaronovo »Spomenico za slovensko vseučilišče.« V njej je mnogo dragocene snovi za slovensko vseučilišče. Naj bi ta brošura služila kot agitacijsko sredstvo mej ljudstvom. Prodaja jo knjigovez g. Bonaf v Šelenburgovih ulicah izvod po 40 vinarjev. Čisti dobiček je namenjen obmejnim Slovincem.

Koncert »Glasbene Matice«, pri katerem se je ponavljala Beethovenova »Missa solemnis«, se je vršil pretečeno nedeljo pred mnogobrojnimi občinstvom. Tudi ta koncert zaslužijo vsi sodelujoči umetniki in pevci največje priznanje. V prvi vrsti je tu zopet gospod vodja Hubad, ki je znal svoje umetniško čutenje tako mojstrsko navdahniti vsemu zboru. Vse priznanje bodi zrečeno solistinjam sopranom gdñni. Miri Dev, gospej Juliji Ferjančičevi, gospi E. Povšetovi, altom gospi Kamnif, Moos in Peršl, kakor tudi tenorjema gg. Olszevskemu in Razingerju ter baritonistoma gg. Lozarju in Završanu. Izmed orkestra se je zopet, kakor zadnjič, odlikoval gospod profesor Vedral, ki je značilno violinsko melodijo v »Benedictus« sviral s fino preciznostjo in umetniškim čutstvom. »Glasbena Matica« in občinstvo sta zopet pokazala, da se umevata in zlagata. Želimo temu izbornemu zavodu najboljšega uspeha.

V uršulinskem samostanu v Škofji Loki so napravile včeraj slovesne obljube S. Mechtildis Gerčar, S. Laurentia Gartner in S. Dolorosa Terčič. Redovno obleko pa sta sprejeli učiteljica-kandidatka Ljudmila Dostal, ki je dobila redovno ime S. Maria Josefa Annunciata, in ena sestra lajka.

»Miklavžev večer« v »Katoliškem Domu«. »Slovenska krščansko-socijalna zveza« in »Meščanski klub« priredita v veliki dvorani tukajšnjega »Katoliškega Doma« dne 5. decembra t. l. Miklavžev večer. Ob 7. uri zvečer se prične koncert »Meščanske godbe«, točno ob 8. uri zvečer nastopi Miklavž s sijajnim spremstvom in obdari otroke. Vstopnina 20 kr. za odraslene, otroci prosti. — Kdor želi kako darilo nakloniti svojim otrokom, da jim izroči darilo Miklavž, naj ga prinese v »Katoliški Dom« k g. Cotiču ali pa v delavsko tajništvo, v prodajalnico g. Brusa pred škofijo (pri Štefetu). Na darilih naj bo popolno ime otroka, kateremu je darilo namenjeno.

Za laško vseučilišče prirede v Trstu istodobno shod meščanstva, kakor v Ljubljani za slovensko, namreč prihodnjo nedeljo. Za sedaj bodo zahtevali takojšnjo premestitev ital. paralel iz Inomosta v Trst.

Gospodarski kurz »Gospodarske zveze« se je pričel včeraj v Ljubljani. Udeležnikov je 23.

Prva predstava mednarodnega »znanstvenega« gledališča »Urania« v ljubljanski kazini je pokazala, da je podjetništvo res prav »mednarodno« naredilo z občinstvom. No, občinstvo je vso zadevo obrnilo na smešno stran in se prav odkritosrčno zabavalo mej dobrimi in slabimi dovtipi ob mnogih nejasnih podobah. Kaj pa je hotelo družega, saj so bila »predavanja« prav ustvarjena za smeh. Na vogalih so se na lepkih brali kot avtorji predavanj

in prof. Funtek, a vsebina teh predavanj je hitro pokazala, da menda gospodje dotičnega besedila niso imeli v rokah, tako malo »popularno znanstvenega« je bilo poseben v Južni Afriki. Ker je občinstvo neprenehoma zbijalo dovtype, ni čuda, da je postal predavanje čitajoči, nam neznani gospod, konfuzen in je podobe napačno naslavljal, kar pa je seve dobro voljo občinstva še množilo. Hudomušno občinstvo se je izpraševalo, kako je g. prof. Funtek prišel do tako duhovitega spisa, in je bilo prepričano, da se je ime g. profesorja le izrabilo. G. profesor je tudi res po predstavi protestiral proti zlorabi svojega imena. Izmej velike množice podob nam jih je le prav malo ugajalo. Podjetja, dokler ne bo imelo boljših podob, ne bomo več priporočali. Mislimo, da bilo dobro, ako v bodoče ljubljansko časopisje, ne izvzemši uradnega lista, predno kako stvar priporoča, jo po svojih zastopnikih natančno ogleda. Za slovensko predavanje sta g. prof. Funtek in g. Belč odrekla vsako pomoč.

Shod za ljubljansko vseučilišče v — Budimpešti. Dne 21. t. m. so budimpeštanski hrvaški, srbski in slovaški visokošolci sklicali v Budimpešti shod v prostorih hrvaškega društva »Nada«. Shod je protestiral proti ustanovitvi laškega vseučilišča v Trstu, izjavil se je za ustanovitev jugoslovanskega vseučilišča v Ljubljani in je zahteval, naj se izpiti zagrebškega vseučilišča pripoznajo tudi v Avstriji. Zborovalci so končno skupno zapeli »Lepa naša domovina«.

Ponesrečil se je minuli teden štiri-desetletni mlinarski pomočnik Gregor Reje iz Zavodja v oseliški občini, ko je šel zvečer ob 10. uri preko potoka v bližnjo gostilno po vino. Bržkone že nekoliko vinjen je padel z mosta v vodo, kjer so ga drugi dan našli mrtvega. Na glavi je imel več ran.

Uboj. Dne 18. t. m. zvečer se je vračalo nekaj rokoh. pomočnikov iz gostilne v Retnje pri Tržiču proti Kovorju. Nenadoma pa pridrvi za njimi besonog kovač Jožef Kočar iz Retnje ter udari z nekim orodjem Jos. Nadižarja in Jan. Aljančiča s toliko silo po glavi, da oba padeta na tla. Prvi je obležal nezavesten in je v malo minutah umrl. Kočarja so odvedli v Tržič.

Pariška svetovna razstava v Ljubljani. Mednarodna panorama na Pogacarjevem trgu kaže drugi oddelek slik iz pariške svetovne razstave.

»Gorenjčeve« zmedarije. Iz Kranja se nam piše: Laž ima kratke noge. Tako smo si mislili, ko smo brali predzadnjega »Gorenjca«. Ker se ta list bavi s samimi osebnostmi, zato se je lotil zadnji čas gospoda ravnatelja Hubada. Nameraval je v svojih člankih z izmišljenim sumničenjem škodovati g. ravnatelju a zaspredel se je tako v zmedene niti svojih spletk, da se sedaj ne more izmotati. Kako je zmeden, se vidi iz zadnjega članka, kjer kar naravnost prekljuje, kar je poprej trdil. Pa dokažimo mu nekoliko njegovo zmedenost! Ker smo pisali, da napadi na ravnatelja škodujejo tudi zavodu, odgovoril je »Gorenjec« v št. 44., da ravnatelj še davno ni gimnazija! V zadnji številki pa trdi, da bo čudno postopanje Hubadovo zaviralo vspevanje kranjske gimnazije! Kaj je tukaj pravo? Ali ima oseba ravnatelja Hubada kak vpliv na zavod ali ne? »Gorenjec« trdi oboje. — Nadalje piše »Gorenjec« v istem članku: »On (ravnatelj) zbira okrog sebe vedno več takih učiteljev, ki bodo že zbok svojega političnega prepričanja navdušeni agitatorji in priganjači za škofove zavode. V zadnji številki pa pravi, da je ravnatelj moral vzeti na svoj zavod novodošle suplente, ker bi sicer ne bil dobil drugih. In tiste profesorje, o katerih je trdil da bodo »priganjači« za škofove zavode, sedaj naravnost zatajuje trdeč, da jih ne pozna in da se ne briga za nje. Kaj je tukaj pravo? Morali smo tudi že prebavljati trikrat pogreti ričet: da je Hubadovo nestrpno postopanje vzrok, da so nekateri profesorji zapustili našo gimnazijo. Ma tu ponavljamo, kar smo že enkrat odgovorili, da je temu vzrok le gotova klika, ki vsakoga napada, kdor ne trobi slepo v njen rog. G. pisatelju »Gorenjčevih« napadov pa prav prijateljski svetujemo, naj naprosi g. ravnatelja, da ga sprejme na svoj zavod, da se bo naučil lažne malitije.

Nova hranilnica in posojilnica. Iz Borovnice se poroča: Dne 17. t. m. se je zasnova pri nas Raiffajznova hranilnica in posojilnica, koje ustanovitev je naše ljudstvo z veseljem pozdravilo. Nova hranilnica in posojilnica bode raztezala svoje delovanje v treh sosednjih si farah: Borovnica, Preserje in Rakitna. V načelstvo so bili izvoljeni g. Franc Švigelj, posestnik in trgovec Breg št. 11; načelnikom, in gg.: Kobi Anton, pos. in trgovec Breg št. 9, Kos Janez, župan in posestnik Borovnica št. 13, Schiffer Gustav, župnik Borovnica, Drašler Ivan, gostilničar Brezovica št. 28, Petrovič Jakob, posestnik Pokojišče št. 4 in Košir Janez, posestnik Pristava št. 2.

Škofjeloški samostanski vodovod je bil včeraj blagoslovljen in odprt.

Zahvala. Visoka c. kr. deželna vlada je nabrala za pogorelce v Gorenji vasi nad Škofjo Loko na Nižje-Avstrijskem, Stajarskem, Koroškem ter Primorskem in c. kr. okrajno glavarstvo v Kranju svoto 3424 K 13 h, katero je izvolil odposlanec c. kr. okrajnega glavarstva v Kranju dr. Schwegel dne 20. novembra razdeliti med pogorelce. V imenu pogorelcev najsrčnejša zahvala visokemu deželnemu predsedstvu kakor c. kr. okr. glavarstvu v Kranju. Za pomožni odbor

Matej Pintar, načelnik.

Razpisana učiteljska mesta. Do 10. ozir. 14. dec. so razpisana učna mesta na štiri razrednici na Bledu, na deklški štiri razrednici v Tržiču in na tri razrednici v Cerkljah. Prošnje sprejema okr. šol. svet v Radoljici, ozir. za poslednji dve mesti v Kranju.

Protestno zborovanje graških katolikov proti pobašniškemu napadu na katoliško akademsko društvo »Carolina« se je včeraj zvečer sijajno obneslo. Navzočnih je bilo nad 1000 oseb iz vsih slojev. Govoril je tudi gosp. dr. Funder z Dunaja. Došlo je tudi veliko število brzojavnih protestov. Shod je sprejel resolucijo, s katero se izjavlja, da bodo, ako vlada ne preskrbi katol. akad. društvu »Carolina« istih pravic, katere imajo druga dijaška društva, krščan. socijalni in konservativni državni poslanci glasovali proti proračunu.

Deželnozborska volitev v Gradcu. Dne 10. dec. bode v Gradcu dopolnilna deželnozborska volitev namestu umrlega dr. Portugallia. Nemška ljudska stranka kandiduje vseučiliškega prof. dr. Kratterja.

Obč. volitve v Gradcu se za II. volilni razred vrše danes. Kršč. ljud. stranka se udeleži volitve s šestimi kandidati. Nemški nacionalci v III. vol. razredu propadlega družega podžupana Witha zopet kandidujejo v I. razredu. Soc. demokrati bodo urednika dr. Schacherla kandidovali v I. vol. razredu.

Telefon v Celju. V občinskem svetu celjskem se je naznanilo, da se otvoritev telefonske postaje v Celju pričakuje še tekoče leto, ker je trgovsko ministerstvo že dalo potrebno dovoljenje.

Deželna zveza štajarskih trgovcev je imela svoj ustanovni shod predvčerajšnjim v Gradcu.

Kričeč slučaj pred mariborskimi porotniki. Mariborski porotniki so si včeraj nekaj posebnega dovolili. Ko je v pravdi Dobsovi, katero omenjamo na drugem mestu, zagovornik Dobsov g. dr. Pipuš pričel svoj zagovor slovenski, pojavil se je na porotniški klopi velik nemir in porotniki so pričeli protestirati. Porotnik Fürst iz Ptuj se je izjavil, da večina porotnikov ne razume »novoslovenskih« izrazov, in je zahteval, naj se govorniku zapove, naj govori nemški. Predsednik sodišča, dežel. sodišča svetnik, Morucutti, mu je odgovoril, da je to stvar zagovornikova govoriti slovenski ali nemški in da porotniki nimajo pravice zagovornika radi tega prekiniti. Dr. Pipuš je na to nadaljeval svoj govor slovenski. Ta slučaj se mora ptujskim slovenskim okoličanom dobro raztolmačiti!

73letni starec, obsojen k smrti na vešalah. V jeseni l. 1900 se je omožila 37letna Alojzija Letnik v Žitancih z Janezom Deutschmanom, ki je bil takrat že 62 let star. Ko se je preselila k svojemu možu, vzela je seboj tudi svojega 73 let starega očeta. Skoro so se pričeli prepiri mej zakonskima in Deutschmann je skoro preložil svoje ležišče v hlev, da bi imel ondi

mir pred ženo. Dne 2. septembra 1900 je končno prišlo do katastrofe. Takrat je Deutschmann prodal nekemu Fr. Belcu nekaj vina in žganja. Deutschmann se je napil, a tudi žena njegova je pila precej vina in žganja. Sosedje so skoro slišali prepir med očetom Deutschmannove žene in Deutschmanom, naka so žuli udarce in Deutschmannovo stokanje. Stari oče je petkrat z železnimi vilami udaril po glavi, potem je pa šel še po sekuro in ga tudi petkrat z vso močjo s sekuro udaril po glavi, potem je odtrgal les od ograje in Deutschmann šestkrat udaril z lesom po glavi, dokler ni Deutschmann izdahnul. Nezakonska otroka Deutschmannova sta zopovedala, da je tudi žena njegova pomagala pri umoru, dočim stari Letnik pravi, da je bila popolnoma pijana in jo je pijano položil na posteljo. Stari Letnik je umorjenemu Deutschmannu ukradl tudi 500 gld. Truplo so dobili zakopano v gnojišču. Glava je bila strahovito razmesarjena. Porotna obravnava proti Jerneju Letniku in njegovi hčeri se je vršila dva dni v Mariboru in je bil 73letni Jernej Letnik obsojen k smrti na vešalah, Antonija Letnik, katero je zagovarjal g. dr. Rozina, je pa bila oproščena.

Staro taščo umoril. 35 letni posestnik Jakob Dobsa v Središču je stal te dni pred mariborskimi porotniki obtožen umora stare matere svoje žene Katarine Pugelnik. — Truplo je s pomočjo hlapca Ločariča vrgel v Dravo. Jakob Dobsa je v prepriu s krampom udaril po starki. Hlapcu je dal za to, da mu je pomagal truplo vreči v Dravo, 20 gld. Dobsa je bil obsojen na štiri leta ječe radi uboja. Vprašanje o umoru so porotniki zanikali, hlapec Ločarič je pa bil obsojen na štiri mesece težke ječe.

V konkurz je prišel mariborski trgovec Karol Frantič.

Stavka mlinarjev. 32 mlinarjev pri g. Scherbaumu v Mariboru je včeraj pričelo stavko, ker se gospodarji niso ozirali na njihove zahteve, katere smo nedavno priobčili.

Pogrešajo od 1. t. m. nadporočnika pešpolka štev. 17. v Celovcu A. Skulina.

Deželnozborske volitve v Istri. Laška stranka je proglasila za istrska mesta in za trgovinsko in obrtniško zbornico v Rovinju sledeče candidature: za Koper: odvetnik dr. Belli; za Piran: Nikolaj Zarotti; za Rovinj: dr. Matej Campitelli; za Poreč, Novigrad in Umag: odvetnik dr. Tulij Sbis; za Motovun, Buje, Vižinada in Oprtalj: Avguštin Tomasi; za Pazin, Labinj in Plominj: odvetnik dr. Konstatin Constantini; za Pulj in Vodnjan: dr. Ludovik Rizzi; za Mali in Veliki Lošinj: notar Ivan S. Vidulich; za Čres in Krk: odvetnik dr. Inocent Chersich za trgovinsko in obrtniško zbornico v Rovinju: odv. dr. Matej Bartoli in odv. dr. Feliks Bennati.

Gradiška se ne udeleži deželnozborske volitve. Obč. odbor v Gradišču je sklenil, da se store koraki za ločitev gradiškega okraja od Goriške in za priklonjenje s Trstom. Obč. odbor je izjavil, da se Gradiška deželnozborske volitve ne udeleži, in je izrekel nezaupnico poslancu Lenassiju. Med Gradiško in Gorico je boj radi razdelitve južnoželezniških davkov.

Volitve v Istri. V Baški je bilo včeraj izvoljenih enoglasno 8 slovanskih volilnih mož.

Ljubljanske novice. V novo topničarsko vojašnico se je zopet preselil ves tukajšnji topničarski polk. — Domovinsko pravico je v Ljubljani po novem domovinskem zakonu dobilo doslej 1150 oseb. — Aretovanja. Mizarskega pomočnika Fr. Kermelja iz Medvoda je policija prišla, ker je skozi okno ulomil v hišo Mat. Štruklja na Illovi in ukradl nekaj obleke in srebrno uro. Radi tatvine je policija aretovala zidarja Jožef Zamljen. — Fasani so dišali nekemu Ravnikarju, stanujočemu Tesarske ulice št. 3. Fasani so viseli ob vratih Staculove prodajalnice v Šelenburgovi ulici. Ravnikar je enega fasana pobasal v svojo majho in zbežal. Ljudje so ga videli, leteli za njim ter ga prišli. Potem so Ravnikarja preiskali kar na mestu in dobili pri njem poleg fasana eno novo molitveno knjižico in šest šatulj »biksa«.

Mož je znan tat in soga poslali v dobro mu znano bivališče na Žabjaku, kjer ne rabijo »biksa« in ne jedo fasanov.

Ljubljanska mestna ljudska kopelj. Od dne 20. oktobra do 16. novembra oddalo se je v mestni ljudski kopelji vsega skupaj 1473 kopelj, in sicer za moške 1247 (prvih 878, kadnih 369), za ženske pa 226 (prvih 30, kadnih 196.)

Morilec svoje žene obsojen na mrt. V soboto se je vršila pred tržaškim porotnim sodiščem razprava proti znanemu morilcu svoje lastne žene, 62letnemu Valentinu Romano iz Kopra. Ta je dne 23. junija t. l. v ulici Punta del Forno umoril svojo 60letno ženo Antonijo radi — ljubosumnosti! Romano si je vtepel v glavo, da njegova žena greši z nekim sostanovalcem. In radi tega je izvršil grozen čin. Na razpravi se je dokazalo, da je bilo njegovo ljubosumje neopravičeno. Porotniki so enoglasno izrekli besedo — kriv. Po izreku porotnikov sodišče obsodilo Romana v smrt na vešalih. Sodišče je sklenilo, priporočiti obtoženca milosti Nj. Veličanstva.

Obesil se je v Grajfenburgu uradnik boletnega urada Alojzij Lesjak.

Dobili so začetkom oktobra od doma pobelega dečka Franca Šinkovca iz Vrabč.

Iz Buzeta nam javljajo, da ima buzetska občina na prodaj do 19.000 hl. črnega in do 28.000 hl. belega izbornega vina. Kupci naj se v slučaju potrebe ne obračajo na mestarje, ki gledajo samo na svojo korist, marveč naravnost na obč. predstojništvo ali pa na »Buzetsko društvo za štednjo i zaimove«, ki bota kar najbolje postregli.

Nove cigarete. Od dne 1. decembra pridejo v promet nove cigarete po 6 h, imenovane »Nil« cigarete.

Avstrijski uradniki kaznilno so odposlali na Dunaj deputacijo, ki je 23. t. m. se oglašila pri justičnem ministru ter ga je prosila za činovno povišanje uradnikov teh kaznilnic. Za dotično materijelno in socialno zboljšanje bi bilo potrebno 54.000 ron.

Od raznih strani. Nova češka opera. Na češkem narodnem gledališču so 23. t. m. peli novo Kovačovičovo opero z velikim uspehom. — Spomenik Heinemu je dunajski odbor za spomenik Heinemu odkril na pokopališču Montmartre v Parizu. — Radi umora kralja Humberta je porotno sodišče v Milanu v konvenciji obsodilo Louis Grenotta na do smrtne ječe. — Na odru zblaznel je včeraj na dunajskem dvornem gledališču nek igralec in je z odra psoval nadvojvoda Otona. Zagrinjalo je hitro padlo. — Tri cerkve požgali so, kakor se poročajo iz Madrida, v zadnjih treh dneh anarhisti v provinci Oviedo. Se-le nedavno so požgali štiri cerkve. Ljudstvo je silno razburjeno. — Brat umoril sestro. V Nižjem Norogodu je vdovo odvetnika Benskaja umoril in oropal njen brat — Defravdiral je v Sarajevu uradni sluga Nikolaj Stupar 8243 kron in pobegnil. — V blaznosti je v Nemški Breznici na Hrvaškem 38letna žena Jožefa Sen svojega dva meseca starega otroka zaklala in potem skočila v vodnjak, kjer se je utopila. — Schönerer — romar. Schönerer je z 22 svojimi zvestimi prišel v Friedrichsrud. Imenom kneza Herberta Bismarcka jih je pozdravil njegov tajnik. Na Bismarckovem grobu je govoril Schönerer.

Bavarskemu umobolnemu kralju Otonu se je stanje zopet poslabšalo. Preje bil je rad v družbi; ljubil je pogovore s svojimi dvorniki in je tožil mnogokrat o samoti. Zadnji čas se je spremenil. Najrajši je sam in ne mara niti več v družini jesti. Jedila vzame si na skrivaj sam in jih odnese v svojo sobo. Oto rad pije, a pijače dobi močno nameršane z vodo. Oto je strasten kadilec svačlic, niti tega mu ne puste zdravniki in sme kaditi le malo. Izprehaja se umobolni kralj najrajši sam. Da ne more, razun s svojimi od princ regenta odkazanimi mu dvorniki, z nobenim drugim človekom občeati, nastavljen so okrog njegovega gradu goste vojske straže. Kakor znano, bil je svoj čas kralj Oto odločen zagovornik katoliških načel in sovražnik vsenemške pruske ideje. Ni li žrtve framasonstva?

Mlada samomorilca. Iz Lipe se poroča, da sta se 15letna Ida Langstein in 17letni realec Oton Fleischner vrgla pod tovrni vlak, ki je oba popolnoma zmečkal. Moderna vzgoja.

Nikotin v avstrijskih smodkah. Dr. J. Habermann je v Bernu izdal brošuro, v kateri našteva, koliko je nikotina v avstrijskih smodkah. Avstrijske smodke imajo nikotina: Britanika 1.47%, Portorico 1.41,

Operas 1.43, Brasil Virginier 1.47, Trabuco 1.61, Panetelas (Havanna) 1.81, kratke smodke 1.88, Regalitas 2.90, viržinke 3.99 odstotkov.

Musolino II. Roparstvo v Abruzzih nikakor še ni ponehalo s tem, da so roparskega glavarja Musolina ujeli. Ropar Sabatasso uživa sedaj »slavo« najpredrznjšega roparja. Prekosil ga je doslej le Musolino. Sabatasso ima okoli sebe zbranih 10 roparjev. Vsi poskusi orožništva, da bi ga ujeli, so bili doslej brezuspešni.

Serum za blazne. Pariški zdravnik dr. Buvat je izumil serum, o katerem trdi, da ozdravi nekatere vrste blaznosti.

„Amerikanski“ naravni pojav. Uprav »amerikansko« se glasi naslednje poročilo iz New Yorka: »Nedaleč so padli z neba veliki meteorji. Vse obnebje so razsvetlili in padli so v petrolejsko jezero, katero so užgali. Jezero je gorelo ves dan«.

Identificirani burkeži. Bilo je tedni v mestu Thionville na Francoskem. Tam je bil ravnokar cirkus postavil svoj šotor. Na pošto pride pajazzo tega cirkusa in vpraša, ali je došlo nanj priporočeno pismo. »Kako Vam je ime?« »Jaz sem B. S., burkež tukajšnjega cirkusa.« »Tu je res tako pismo na tak naslov«, odgovori uradnik. »A vi se morate legitimirati, da ste res ta oseba, drugače vam pisma ne morem izročiti«. Burkež hitro dokaže, da je prava oseba. Pred uradnikom naredi salto mortale, se postavi na glavo in mu naredi nekaj »obrazov«. »Ste že pravi, brez dvoma«, reče smeje se uradnik, in mu izroči pismo.

Najnovejša iznajdba slavnega ameriškega izumitelja Edisona je novi akumulator za motorne vozove. Edison trdi, da bodo motorji z njegovimi akumulatorji lahko prevozili 70 milj s hitrostjo 20 milj na eno uro, ne da bi bilo treba motor na novo napolniti.

Najnoveje starine v Pompeju izkopal je nek posestnik med Pompejem in morjem. Imel je namen si z izkopanimi starinami pridobiti premoženje. Izkopal je poslopje z več prodajalnici. V jedni prodajalni našlo se je veliko vinskih vrčev, druga bila je mizarska delavnica in v tretji našlo se je veliko ribiških priprav. Na dvorišču bila je pekarija. Dognalo se je, da je to poslopje bila kmečka gostilna na potu iz Pompeja na morsko obrežje. V gostilni našlo se je 70 do 80 mrtvaških okostij, iz česar je sklepati, da so beguni iz Pompeja hoteli se v gostilni okrepčati; bili so od lave prehitani.

Ljudsko kuhinjo za otroke so otvorili v Berlinu. Kuhinja ima po mestu mnogo podružnic. Pred jedjo morajo otroci lepo moliti.

Beli človek je postal zamorec v petih letih v Brooklynu. Piše se Jakob Beliner in je istotam pismonoša. Učenjaki brezuspešno proučujejo ta naravni pojav! Beliner je oženjen, ima sedem sinov, ki so vsi beli in zdravi. Zdravnik Lukas, ki pozna Belinerja nad pet let, pravi, da ne more te spremembe razjasniti in ne veruje v zopetno spremembo sedanjega zamorca v belega človeka.

Umor v banki. V Londonu je bil te dni ravno pred zaključkom blagajnik neke bančne podružnice v Londonu od dobro oblečenega moža nagovorjen. Ko ga blagajnik pogleda, zagleda proti njemu namerjen revolver. Blagajnik je hitro z roko pokril denar, a ptujec mu naglo reče: »Ravno denar hočem, če ne vas ustrelim in si ga sam vzamem.« Blagajnik je bil toliko hladnokrvnen, da je hitro zasolil roparju gorlo klobfota, a isti hip je ropar ustrelil, a blagajnika ni zadel. Blagajniku prihitel je drugi uradnik na pomoč. Ropar ga je na mestu ustrelil. Med blagajnikom in roparjem unel se je na to boj na življenje in smrt. Blagajnik bil je močnejši nego ropar in ko je ta to uvidel, se je usmrtil. Ostalo oboje je zbežalo po pomoč na policijo. Ko je policija prišla, našla je jokajočo udovo ustreljenega uradnika in mrtvega roparja. Zmagovalec blagajnik je pa prav z angleško hladnokrvnostjo, kakor bi se ne bilo nič zgodilo, mirno nadaljeval dnevni zaključek; jezilo ga je le, ker je moral odgovarjati prišedši policiji.

Maroški sultan v balonu. Ljubitelj bivanja v zraku je maroški sultan. Napraviti si je dal zavezan balon in v zsem modernim luksuzom opravljeni zračni ladiji predremlje sultan dneve v zraku. Za rešitev vladnih poslov posluhuje se — telefona.

Vedno kaj novega! Čudovite stvari smo že iznašli, mi nadljudje dvajsetega stoletja! Na tisoče milj daleč pišemo in govorimo, in kmalu bomo tudi že znali gledati okoli ogla in opazovati iz Evrope, kako se v Ameriki pod drobnogledom množje bacili. Delali bomo kmalu vse s stroji. JEDI nam bo pripravljali stroj-kuhar, oblačila nas bosta stroj-krojač in stroj-čevljar. Prepričani smo, da bo kmalu vsak imel tudi stroj, ki mu bo delal cekine in bankovce. Zakaj ne? V Ameriki je iznajden stroj-natakar! V Novem Jorku je hotel, ki z električno pripravo uljudno in spretno streže obiskovalcem svoje

restavracije. Gost sede k mizi, na kateri leži jedilni list. Izbere si jed, zapiše na list, ter list in denar položi na krožnik. Pritisne na gumb, v mizi se odpre predal, in list z denarjem izgine po nevidni poti v dolenje prostore. Tam je tajnik restavracije, ki spravi denar in pošlje list po tej restavracijski električni poti v kuhinjo. Naenkrat stoji pred gostom zahtevana jed. Nato po isti poti naroči drugo, tretjo jed, kolikor hoče... Ta naprava ima to dobroto za restavraterja, da mora vsakdo naprej plačati, ker stroj ničesa ne posodi. Kaj pa, če po zadnji jedi gost pobaše krožnike in vtakne žlice in nože v rokav ter izgine? — Hm, na to iznajditelj ni mislil. Pravijo pa, da se to še ni zgodilo.

Poroka v bolnici. V milanski bolnici se je ta dni vršila žalostna poroka. 20letnega mladeniča Kamila Natali so pripeljali v bolnico, ker je zavžil vsled »nesrečne ljubezni« strupa. Ko je zvedela trdosrčna deklica za ta poskušeni samomor, omeščalo se je nje srce in priletela je v bolnico. Na smrtni postelji se je potem mladenič z njo poročil. Dva dni po tej čudni poroki je mladenič umrl.

Spomenik — ženskemu ulanskemu ritmoju. V mestu Jelabuga so odkrili nagrobni spomenik l. 1866 v starosti 83 let umrli junakinji Nadjezdi Andrejevni Durovi. Borila se je, preoblečena v vojaka v ruski armadi in je vsled svoje hrabrosti avanzirala do časti ulanskega ritmojstra.

„Revolucija“ radi — cilindra. V Londonu nosijo moški cilindre. Zanimivo je, da je prvi cilindar bil povod demonstracije. L. 1797 se je nekega dne predrnil neki Hetherington pokazati se na najbolj obljubljeni ulici s cilindrom na glavi. Ljudje so se v hipu nabrali okoli njega in ga naposled nabili. Radi motenja javnega miru in reda je bil tedaj Hetherington obsojen na globo 500 funtov šterlingov.

Nov železniški stroj za brzovlak. V Požunu so zgradili železniški stroj, ki prevozi 226 kilometrov v 2 urah in 35 minut. Strokovnjaki so z izidom te vožnje jako zadovoljni.

Električna eksekucija slona. Kakor znano, more v Ameriki hudodelce z elektriko. V Buffalu je zbolel slon Jumbo v zverinjaku. Nobeno zdravilo mu ni pomagalo, in sklenili so, da se ga iznebijo z elektriko. Nastavili so mu žice na glavo med ušesi in ob koncu hrbtniade, ter izpustili skozi njega električen tok 2200 voltov. Šestkrat zapored se je tok sklenil, in slon ni rekel nič. Sedmič pa je zamigal z repom in zadovoljno zahrkal, kakor če kaj prav dobrega je. Odleglo mu je, in ko so ga še parkrat prav močno elektrizirali, je ozdravel. Pa naj kdo reče, da je elektrika smrtonosna!

Žetev v Rusiji bila je letos vrlo povoljna. Poroča se, da je koruza osobito vrlo na Ruskem obrodila. Od 15. sept. do 15. oktobra izvozilo se je samo iz Odesa 3921970 meterskih stotov pšenice, 21522336 stotov rži, 237945 koruze, 3692488 ječmena in 149250 stotov ovsu.

Živ zgorel je hišni posestnik Ivan Kovač v Beneševem na Moravskem. Prepričal se je, da je koruza za toliko razjarila, da je svojo z deskami krito hišo zažgal in se na ta poseben način usmrtil.

Boj za kruh bil je v Putanlico v Mehiki. Spekulantje nakupili so žito in postavili take cene, da ljudstvo ni moglo kupiti žita in moke! Vsled tega prigodili so se nemiri, pri katerih so od strani spekulantov nastavljeni stražniki ustrelili sedem moških in jih nebroj ranili.

London in Pariz v megli. Grozno meglo imeli so pretekle dni v Londonu in v Parizu. Iz Londona se poroča, da v nekaterih mestnih oddelkih vsled megle ni bilo mogoče videti ničesar. Kočijaži, izvoščiki in vozniki so morali hoditi poleg konj, v jedni roki svetilnico in z drugo roko držeč vajeti, da so mogli počasi naprej. Tudi vlaki niso mogli praviloma voziti. Več vlakov je trčilo skupaj, vendar se večje nesreče niso pripetile. Tudi na Francoskem vladala je taka megla, kakršne ljudje ne pomnijo že od leta 1875. V Parizu ustavljen je bil ves promet na železnicah, tramvaj in tudi kočije niso mogle voziti. Goreti so morale po dnevu luči. Seveda so se zgodile vsled te megle tudi razne nesreče. Zavozil je nek kočijaž v reko Seno, kočijaž se je sicer rešil, a deklica, katero je peljal, je utonila. V Saint Michel sur Oise povozil je vlak tri železniške delavce.

Trgovina v Rusiji. Iz Rusije izvozilo se je v prvi polovici tega leta za 318.902.000 rubljev trgovskega blaga; v lani izpeljalo se je v istem času za 285.396.000 rubljev blaga. Več nego v lani eksportiralo se je žita in petroleja.

Okoli sveta potovala bodeta velika kneza ruska Boris Vladimirovič in brat njegov Ciril. Snideta se v Egiptu. Potovala bodeta na oklopnici.

Deklica svojevoljno sprejela tuberkulozo. V Brooklynu zdravnik dr. Barney hoče ovreči teorijo Kochovo o neškodljivosti goveje sušice. Dr. Barney je najprej v kravo ucepil bacil goveje sušice. Ko so se bacili

v telesu govede razvili, izločil je dr. Barney serum in ga ucepil gdi. Emi King, zdravi deklici iz odlične obitelji, ki se je svojevoljno ponudila za zdravstveni poskus. Barney pravi, da bo gospodična gotovo dobila tuberkulozo, a jo potem namerava ozdraviti z neko novo metodo ozdravljenja, zatvorivši jo v sobo polno posebnih desinfektantov. Ljudstvo v Brooklynu pa ni z njim enega mnenja, nego je razburjeno radi njegove igre s človeškim življenjem. Ljudstvo je napadlo zdravnikovo stanovanje, z namenom, da ga linča. Le s težavo so ga oblasti ubranile pred razsrjeno množico.

Nesrečna operacija. Zgodilo se je na meji badenske velike vojvodine. Mimo finančne straže stopa stavec, ter se težko opira na svojo palico. Na hrbtu ima veliko grbo. Po nesreči mu pade na tla palica, in ko se sklone, da jo pobere, se mu malo premakne sukinja z grbe. Finančni stražnik, ki z bistrim očesom opazuje starca, stopi k njemu in mu reče: »Hudo grbo imate, oče«. »Seveda«, odgovori stavec. »Pojdite malo z mano! Pri nas znamo z urno operacijo zdraviti take grbe.« Hočeš, nočeš mora stavec v urad. Tam mu vzamejo naprej suktnjo, in izpod nje začno izlagati cele škatljice kave, smodk itd. Naenkrat je bil mož raven kot sveča. Z operacijo zadovoljen pa ni bil...

Reforma po najkrajši poti. Brez vseh konferenc, brez vseh posvetovanj in brez vseh pogovorov ukazal je minister za prosveto v Buenos-Airesu, da se imajo v srednjih šolah uvesti prirodne vede mesto starih jezikov. Da bi se proti tej reformi ne demonstriralo, je odredil, da se naj suspendira vsak profesor, ki bi ne bil z novo reformo zadovoljen. Istotako odpusti vsak dijak, ki bi demonstriral proti temu.

Šolstvo. 20 milijonov daroval je Rus Gavril Slobodnikov deloma visoki ženski šoli v Moskvi, deloma tehniškim in obrtnim šolam, ostanek pa za šole za delavstvo. — Učiteljski štrajk se je pričel pretečenega mesca v Valenciji. Učitelji so poslali krasnega jutra učence domov. — Črnogorski učitelji so imeli svoja društva po posameznih »nahijah« za vso deželo. Zdaj pa so ustanovili v Nikšiću »Črnogorsko učiteljsko društvo« za vso deželo. — Zveza za šolsko zdravstvo se je stvarila na Nemškem. Posamezni člani plačujejo na leto 19 mark. V zvezo morejo vstopiti tudi posamezne korporacije, celo mesta. Tako se je priklopilo zvezi mesto Kolin ob Renu. — Vožnja na železnicah je na Ruskem za dijaštvo prav ceno. Dijaki visokih in srednjih šol plačajo samo četrtino navadnih cen; učenci meščanskih in navadnih šol pa ne plačujejo sploh ničesar. Pri nas pa se bode vožnja najbrž še podražila. — Za razvoj naravnosti. Edmond Li-got, pariški meščan, daroval je v svoji oporoki francoski akademiji 20.000 frankov, da bi z vsakoletnimi obrestmi te glavnice obdabila revnega otroka, ki se vede na posebno vpluden način napram staršem.

Avstralija omeji priseljevanje. Senat avstralske zveze je že sprejel dotični načrt zakona v drugem branju.

90 ur v Ameriko rabili bodo parniki pomorske družbe Ocean Rowid Comp. Parnike gonile bodo turbine, kurilo bodo se z oljem. Premoženje navedene ameriške družbe znaša 30.000.000 dolarjev. Ameriški inženir mr. O'Brien Croker je duša temu podjetju.

Koliko se je lani pokadilo v Avstriji. Lani se je v Avstriji pokadilo 1.286.715.030 v Avstriji izdelanih smodk, za kar se je izkupilo 86.500.724 kron. Cigaret se je prodalo 2.885.252.328, za kar se je izkupilo 45.447.387 kron. Naiveč se je prodalo drama cigaret (1.403.952.692), za drama cigaretami se je pa največ prodalo šport cigaret.

Ženska kot zdravnik. V Rusiji deluje že 624 žensk v zdravniški službi. Moških zdravnikov je v Rusiji okoli 15.000.

Razbojniki v Italiji. Nedavno so roparji na Sardiniji napadli pošto. Znano jim je moralo biti, da pelje pošta mnogo denarja. Kake so razmere v Italiji, osvetljuje dejstvo, da pošto spremljajo orožniki in tudi ta poštni voz spremljalo je dvojce orožnikov. S pošto peljala sta se dva gospoda in potnica Angela Mele. Roparji usmrtili so jednega popotnika, potnico in jednega vojaka na mestu, toda ostali vojak še prav ranjen se je hrabro držal in roparji so zbežali brez plena, vzešši sabo svoje ranjence. Vojak, ki je roparje prepodil, je vsled dobljenih ran umrl.

Društva.

(Viško in glinško gasilno društvo) priredi 6. januv. 1902 (sv. treh kraljev dan) v salonu g. Trauna na Glincah predpustno veselico z loterijo, šaljivo pošto in prasto zabavo. Čisti dohodek namenjen je za poplačilo društvenega dolga.

(Slov. kat. akad. društvo »Zarja«) v Gradcu ima v sredo 27. t. m. svoj redni občni zbor s sledečim vspešnim: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora, 2. čitanje zapisnika občnega zbora bratskega društva

»Danice« na Dunaju, 3. Poročilo odborovo, 4. Slučajnosti. Lokal: Društveni prostori: Schillerstrasse 54. Parterre, začetek ob 8. uri zvečer.

Darovi.

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Ostanki Raške »ohceti« 10 K.

Jutri javno predavanje

gosp. dr. Schweitzer-ja

v »Katoliškem Domu«

Začetek ob 1/8. uri zvečer. — Vstop prost.

Telefonska in brzojavna poročila.

Slovenji gradeo, 26. nov. Pri volitvi v skupini veleposestnikov v okrajni zastop Slovenci sijajno zmagali.

Gorica, 26. nov. Za »Slogo« volile nadalje občine: Drežnica, Deskle, Duhovo, Belje, Zabrovica, Koblaglava, Selo, Kojško.

Dunaj, 26. nov. (C. B.) »Wiener Zeitg.« javlja: Cesar je potrdil od željnega zbora kranjskega sklenjeni zakon glede preložitve okrajne ceste mej Bršlinom in Prečino.

Dunaj, 26. nov. (C. B.) Budgetni odsek nadaljuje razpravo o direktnih davkih.

Dunaj, 26. nov. Volitve v zadrugo trgovskih pomočnikov se niso dovršile in so bile pred zvršetkom sistirane, ker so se udeleženci pri volitvi stopili in je bilo nekaj oseb ranjenih.

Dunaj, 26. nov. Za obsojence v pravdi v Vrešnu so v roke poslance Abrahamovicza zložili sloven, hrvatski poslanci 170, češki kot prvi obrok 100 kron.

Gradeo, 26. nov. Justični odsek bode prihodnji petek razpravljaj o željah avskultantov.

Praga, 26. nov. »Narodni Listy« poročajo, da bodo češko-nemške konference se pričele v novoletnih počitnicah drž. zbora.

Brno, 26. nov. Sijajni nedeljski shod v Olomucu za češko vseučilišče na Moravi je Nemce spravil v precej slabo voljo. Shodi za to vseučilišče se nadaljujejo.

Lviv, 26. nov. (C. B.) Sinočnji soc.-dem. shod je vladni zastopnik razpustil radi silnih napadov na prusko justico. Udeležniki so potem udrli pred nemški konzulat, kjer jih je policija razpršila.

Reka, 26. nov. Voditeljem avtonomaške stranke je namestu dr. Mayländerja izvoljen dr. Ferdinand Kuscher.

Bruselj, 26. novembra. Poroča se, da je angleška vlada poizvedovala pri Krügerju, bi li ne bil zadovoljen z avtonomijo burskih držav, toda odstopiti bi morali Buri Angleški zlata polja. Krüger je to odklonil in je zahteval popolno neodvisnost pod garancijo evropskih vlasti.

Bloemfontein, 26. nov. Kombinirano manevriranje (?) angleških čet je imelo vspeh, da so severovzhodno od Reitzja ujeli 39 Burov. Nekaj Burov je padlo, večina pa je ušla proti jugu.

Johannesburg, 26. novembra. V boju z burskim poveljnikom Buy pri Villiersdorfu je bil ubit poveljnik angleških čet. Trije angleški častniki so

ranjeni. Oddelek moštva angleškega železniškega polka so Buri ujeli. Tudi drugi angleški oddelki imajo zgube.

Umrli so:

24. novembra. Ivana Nagode, kurilica hči, 11 mesecev, Gradišče 12, enteritis. — Rudolf Kump, pismo-noše sin, 3 mesece, Žabjak 3, enteritis.

Zitne cene

dné 25. novembra 1901.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za jesen	K — do —
» » pomlad 1902	8-83 — 8-84
Rž za jesen	7-65 — 7-66
» » pomlad 1902	7-65 — 7-66
Koruzna za november	5-88 — 5-89
» » maj-junij 1902	5-88 — 5-89
Oves za jesen	7-92 — 7-93
» » pomlad 1902	7-92 — 7-93

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober	K — do —
» » april 1902	8-62 — 8-63
Rž za oktober	7-35 — 7-36
» » april 1902	7-35 — 7-36
Oves za oktober	7-60 — 7-61
» » april 1902	7-60 — 7-61
Koruzna za oktober	5-57 — 5-58
» » maj 1902	5-57 — 5-58

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 8-35 do 8-95
» » južne žel.	8-55 — 8-95
Rž	7-40 — 7-60
Ječmen	7-20 — 8-60
» » ob Tisi	6-75 — 7-75
Koruzna ogerska, stara	5-90 — 6-00
» » nova	5-40 — 5-50
Činkvant	7-00 — 7-35
Oves srednji	7-75 — 7-95
Fižol	7-75 — 10-75

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo

od dné 17. do dné 23. novembra.

	K	h		K	h
Goveje meso I. v. kg	130	—	Pšenična moka 100 kg	28	20
» » II. »	110	—	Koruzna »	16	40
» » III. »	1—	—	Ajdova »	28	—
Telečje meso »	130	—	Fižol, liter	—	30
Prasičje » sveže »	150	—	Grah, »	—	50
» » prek. »	175	—	Leča, »	—	20
Kostrunovo meso »	80	—	Kaša, »	—	20
Maslo »	240	—	Ričet, »	—	—
Surovo maslo »	2—	—	Pšenica » 100 kg	19	—
Mast prasičja »	150	—	Rž »	15	—
Slanina sveža »	130	—	Ječmen »	13	20
» » prekajena »	160	—	Oves »	16	—
Salo »	130	—	Ajda »	14	—
Jajce, jedno »	8	—	Proso, belo, »	16	—
Mleko, liter »	20	—	navadno »	15	—
Smetana, sladka liter »	80	—	Koruzna »	13	40
» » kislja »	80	—	Krompir »	4	20
Med » kg	—	—	Drva, trda, m ³ »	9	20
Pištanec »	130	—	» mehka, »	6	—
Golob »	40	—	Seno, 100 kg »	6	—
Raca »	—	—	Slama, »	6	—
Zajec »	—	—	Stelja, »	—	—

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm.

	Stanje	Tempe-	Veterev	Nabo	Pokritost
	čas opa-	raturo			
	zanja	po			
		Čelziju			
25. 9. zveč.	745-6	-1-8	sr. jvzh.	oblač.	
26. 7. zjut.	741-9	-2-0	sl. svzh.	oblač.	0 0
26. 2. popol.	739-6	0 0	sl. jvzh.		

Srednja večerajšnja temperatura 1-4 normale: 1-5

Zahvala.

Za mnogobrojne pismene in brzojavne čestitke, koje so mi došle povodom Najvišjega odlikovanja, izreklam tem potom vsem svojo najiskrenejšo zahvalo, proseč objednem, da se me ohrani tudi še v prihodnje v prijaznem spominu.

Litija, dné 22. novembra 1901.

Matija Grill,

c. kr. okrajni glavar v pok.,

1135 1-1 vitez Fran Jožefovega reda.

Dunajska borza.

Dné 25. novembra.

Skupni državni dolg v notab	98-85
Skupni državni dolg v srebru	98-75
Avstrijska zlata renta 4%	118-65
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	95-50
Ogerska zlata renta 4%	118-20
Ogerska kronska renta 4%, 200	93-10
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1610-—
Kreditne delnice, 160 gld.	631-50
London vista	239-42
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj	117-15

20 mark	23-41
20 frankov (napoleonov)	19-06
Italijanski bankovci	92-95
C. kr. cekini	11-31

Dné 25. novembra.

3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	190-50
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	171-—
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	222-—
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95-75
Tisne srečke 4%, 100 gld.	145-50
Dunavske vravnave srečke 5%	266-25

Priporočam

se slav. občinstvu za raznovrstna dela pletenja na stroju, kakor: nogavio, jopičev, gamaš in vsa v to stroko spadajoča dela. Tudi prevzajem stare nogavice v popravo. Vse po nizki ceni.

1134 1-1

Ivana Zupančič

v Vodmatu, Jenkove ulice št. 7.

Katoliška bukvarna

v Ljubljani

priporočam:

Missale Romanum (v obliki male póle) l. 1901, najnovejšimi mašami, in sicer:

1. V črnem usnji z marmor. ali rudečo obrezo K 43-20
2. V črnem usnji z zlato obrezo K 44-40
3. V rudečem šagrinu z zlato obrezo K 50-—

Dobiti je ta misal tudi v še finejšem vezanju.

Missale Romanum (v četvorki) l. 1901, z najnovejšimi mašami, in sicer:

1. V črnem usnji z marmor. ali rudečo obrezo K 36-—
2. V črnem usnji z zlato obrezo K 38-—
3. V rudečem šagrinu z zlato obrezo K 42-—

Dobiti je tudi v še finejši izdaji.

Cene veljajo s proprijem vred za katerokoli škofijo. — V zalogi so misali s proprijem naslednjih škofij: Ljubljanske, goriške, krške, lavantinske, poreško-puljske, tržaške in ogersko-hrvatskih.

Missae pro defunctis (v obliki male póle):

- V črnem usnji z rudečo obrezo K 7-20
- V črnem usnji z zlato obrezo K 8-40

Missae pro defunctis (v četvorki):

- V črnem usnji z rudečo obrezo K 6-—
- V črnem usnji z zlato obrezo K 6-96

Za one čast. gospode, ki zaradi slabega vida smejo vedno maševati »de Beata«:

Missale ad usum sacerdotum caecotentium

(v obliki male póle):

- V črnem usnji z zlato obrezo K 19-20.

Denarni promet do 30 sept. 1901:

K 17.006.531-88.

Stanje vlog dné 30 sept 1901:

K 7.263.956-34.

Ljudska posojilnica

registrov. zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Kongresni trg 2, I. nadstr.

sprejema hranilne vloge od vsakega, je li njen zadružnik ali ne, in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, ker plačuje rentni davek iz svojega.

Uradne ure vsak delavnik od 8. do 1. ure.

1034 10

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulanična izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“
l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Stranigasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocaga obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.